

OSMANLI DEVLETİ (1299 – 1922)

KURULUŞ DÖNEMİ (1299-1453)
KURULUŞ DÖNEMİ (1299-1453)

Osmanoğulları'nın Anadolu'ya Gelişi

• Osmanlı Devleti'ni kuranlar, Oğuzların Bozok koluna bağlı Kayı Boyu'ndandır.

• Kayı Boyu Anadolu Selçuklu Devleti tarafından önce Ahlat'a, sonra Ankara Karacadağ'a, son olarak Söğüt ve Domaniç'e uç beyliği olarak yerleştirildiler.

Balkanlar'ın Durumu

- Bulgar Krallığı, Macar Krallığı, Eflak ve Boğdan prenslikleri ile Sırp ve Rum despotlukları vardı.
- Bu devletler Bizans ile mücadele halindeydiler.

Anadolu'nun Durumu

- Anadolu'daki Türk beylikleri birbirleriyle hâkimiyet mücadelesi içindeydiler.
- Bizans'ın Anadolu toprakları tekfur denilen valiler tarafından yönetiliyordu.
- Doğu Karadeniz'de Trabzon Rum Devleti bulunuyordu.
- Akdeniz, Ege ve Karadeniz kıyılarında Venedik ve Ceneviz kolonileri vardı.

Osmanlı Devleti'nin Büyümesini Kolaylaştıran Etmenler

- İç karışıklıklar yaşayan Bizans ve ASD'nin arasında kurulması

- Beylikler arasındaki mücadeleye karışmaması
- Bizans tekfurları arasındaki mücadelelerden yararlanması
- Bizans'la mücadeleye öncelik vermesi (cihat anlayışı)
- Fethettiği yerlerde iskan siyaseti uygulaması
- Avrupa'da Yüzyıl Savaşları'nın olması
- Kuruluş Dönemi padişahlarının ileri görüşlü olması
- Doğudan gelen Türkmen göçleriyle desteklenmesi

OSMAN BEY DÖNEMİ (1281 – 1326)

- 1299 'da bağımsızlığını ilan etti.
- Moğollar ve Beyliklerle iyi geçindi.
- Ahilerin desteğini sağladı.
- Bizans tekfurlarından Yarhisar, İnegöl, Bilecik, Yenişehir, Mudurnu, Karacahisar ve Mudanya alındı.
- ilk Osmanlı-Bizans Savaşı olan Koyunhisar Savaşı kazanıldı (1301).
- İlk Osmanlı parası basıldı (bakır para).
- Aşiretten beyliğe geçildi.

ORHAN BEY DÖNEMİ (1326 – 1362)

Harita 2.2: 1345'te Osmanlı Devleti sınırları

Bizans'tan Bursa 1326'da alınarak başkent yapıldı.

Bizans ile yapılan Maltepe Savaşı'nda Bizans savaşı kaybederek Bursa'yı geri alamadı.

Osmanlılar Maltepe (Palekanon) Savaşı kazandıktan sonra İznik ve İzmit alındı (1329).

- Karesioğulları beyliği alınarak, Anadolu Türk birliğini sağlama yolunda ilk adım atılmıştır (1345).
- Karesi donanması Osmanlı Devleti'ne geçti ve Rumeli'ye

geçişi kolaylaştırdı.

- Bizans'a yardım karşılığında Çimpe Kalesi alındı (1353). Böylece Osmanlı Devleti Rumeli'ye geçti.
- Tekirdağ, Çorlu ve Lüleburgaz alındı.
- Ahilerden Ankara alındı (1354).
- İlk düzenli ordu kuruldu. (Yaya ve Müsellem)
- İlk medrese açıldı. (İznik-1331)
- İlk divan teşkilatı kuruldu.
- İlk vezirlik oluşturuldu.
- İlk donanma oluşturuldu.

İlk defa illere kadılar ve subaşılar gönderildi.

- Rumeli'de alınan topraklara Anadolu'dan getirilen Türkmenler yerleştirildi. (İskan Siyaseti)
- İlk imarethane (aşevi) açıldı.
- İlk gümüş para basıldı.
- Beylikten devlete geçildi.

I.MURAT DÖNEMİ (1362 – 1389)

Anadolu'da Gelişmeler

- Germiyanogullarından çeyiz yoluyla toprak alındı.
- Hamitogullari'ndan toprak satın alındı.
- Karamanogullari itaat altına alındı.
- Ahilerin eline geçen Ankara geri alındı.

Balkanlar'da Gelişmeler

- Bulgarlarla yapılan Sazlıdere Savaşı kazanıldı, Edirne alındı (1363). Böylece Bizans'ın Balkanlarla bağlantısı kesildi.
- Haçlılarla yapılan Sırp Sındığı Savaşı kazanıldı (1364) (İlk Osmanlı-Haçlı Savaşı).
- Edirne başkent yapıldı. Bulgaristan Osmanlı himayesine alındı.
- Sırlarla yapılan Çirmen Savaşı kazanıldı, Sırlar vergiye bağlandı.(1371)

- Sırplarla yapılan Ploşnik Savaşı kaybedildi.
Osmanlı

Devleti ilk yenilgisini aldı.(1388)

- Haçlılarla yapılan I.Kosova Savaşı kazanıldı
(1389).

Tuna'ya kadar olan Balkan toprakları Osmanlı Devleti'nin eline geçti.

- I.Murat savaş alanında gezerken yaralı bir Sırp askeri tarafından şehit edildi.

I. Murat Döneminde Teşkilatlanma Çalışmaları

- «Ülke hükümdar ve oğullarıdır» anlayışı getirilerek merkezi otorite güçlendirildi.
- Yeniçeri Ocağı ve Acemioğlanlar Ocağı kuruldu.
- Veziriazamlık kurumu oluşturuldu.
- Defterdarlık kurumu oluşturularak ilk bütçe hazırlandı.
- Kazaskerlik kurumu oluşturuldu.
- Rumeli Beylerbeyliği kuruldu (Merkez: Makedonya'nın Manastır şehri).
- İlk kez Tımar Sistemi uygulanmaya başlandı.
- İlk kez Pencik Sistemi uygulandı.
- Pencik Sistemi : Savaşlarda ele geçirilen esirlerden, askerlikte kullanılmak üzere beşte birinin alınmasıdır.

I. BAYEZİD (YILDIRIM) DÖNEMİ (1389 – 1402)

- ilk kez Anadolu Türk Birliğini sağladı. (Germiyoğulları, Hamitoğulları, Mentешеoğulları, Saruhanoğulları, Aydınoğulları, Karamanoğulları, Candaroğullarının Kastamonu kolu ve Kadı Burhanettin Devleti'ni aldı)
- İstanbul'u kuşatan ilk Osmanlı Padişahıdır. (4 defa kuşatmıştır)
- Anadolu Hisarı'nı yaptırdı. (Güzelce Hisar)
- Bulgaristan üzerine sefer yapıldı ve Tuna Nehri'ne kadar sınırlar genişletildi.

Niğbolu Savaşı (1396) (Osmanlı Devleti - Haçlılar)

- Osmanlı Devleti İstanbul'u kuşatınca Bizans Avrupa'dan yardım istedi.
- Savaşı Osmanlı Devleti kazandı.
- Bulgar Krallığı'na son verildi, Bulgaristan Osmanlı

topraklarına katıldı.

- Bosna-Hersek Osmanlı Devleti'ne bağlandı.
- Halife Yıldırım Bayezid'e «Sultan-ı İklim-i Rum» ünvanını verdi.

Ankara Savaşı (1402) (Osmanlı Devleti - Timur İmp.)

Nedenleri :

- Timur'un Çin'e yapacağı doğu seferi öncesinde batıda güvenliği sağlamak istemesi
- Her iki hükümdarda da cihan hakimiyeti fikrinin olması
- Yıldırım Bayezid'in ortadan kaldırdığı Anadolu beylerinin Timur'a sığınarak onu kışkırtmaları
- Timur'dan kaçıp Osmanlı'ya sığınan Celayir ve Karakoyunlu hükümdarlarının Timur'a teslim edilmemesi
- Timur ile Bayezid arasında hakaret dolu mektuplaşmalar

Sonuçları :

TİMUR HAN

- Osmanlı Devleti savaşı kaybetti.
- Yıldırım Bayezid ile oğlu Şehzade Mustafa esir düştü.
- Anadolu beylikleri tekrar kuruldu, Anadolu Türk siyasi birliği bozuldu.
- Osmanlı Devleti yıkılma tehlikesi geçirdi.
- İstanbul'un fethi gecikti, Balkanlarda fetihler durdu.
- Timur Osmanlı topraklarını Yıldırım Bayezid'in 4 oğlu arasında paylaştırdı.
- 11 yıl süren Fetret Devri başladı.

FETRET DÖNEMİ (1402 – 1413)

- Osmanlı Devleti Fetret döneminde Balkanlarda toprak kaybetmemiştir.
- Nedenleri; Tımar sistemi, İskân politikası, Hoşgörü siyaseti ve bir haçlı seferinin olmaması.
- 11 yıl süren taht mücadelelerinden sonra I.Mehmet (Çelebi) tek başına ülkeye hakim olmuştur.

Fetret Dönemi

- TEST -

1. Osmanlıların Bizans ile yaptığı ilk savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koyunhisar B) Ploşnik C) Maltepe D) Çimpe E) Hittin

2. Aşağıdakilerden hangisi, Kuruluş Devri Osmanlı padişahlarının siyaseti olarak gösterilemez?

- A) Bizans'ın iç karışıklıklarından faydalanma
B) Akrabalık yolu ile beyliklerinden toprak alma
C) Anadolu Türk birliğini sağlamaya çalışma
D) Avrupalı devletlere karşı denge politikası izleme
E) Balkanlarda iskan siyaseti uygulama

3. Osmanlı Devleti'nin deniz gücünü artırması ve Rumeli'ye geçme imkanını elde etmesi aşağıdakilerden hangisinin sonucunda meydana gelmiştir?

- A) İlk düzenli ordunun kurulması
- B) İpek Yolu'nun önem kazanması
- C) Moğol istilasının Bursa'ya kadar gelmesi
- D) Anadolu Türk birliğinin sağlanması
- E) Karesioğulları'nın Osmanlı Devleti'ne katılması

4. XIII. yüzyıl sonlarında kurulan Osmanlı Beyliği'nin kısa bir süre sonra Rumeli'ye geçmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Doğu'da Türk – İslâm beyliklerinin olması
- B) Doğudan gelen Türkmen göçlerinin nüfus yoğunluğuna neden olması
- C) Rumeli'de siyasi otoritenin zayıf olması
- D) Osmanlı Beyliği'nde taht kavgalarının başlaması
- E) Hâkimiyet anlayışı

5. Osman Bey zamanında fetihler aşiret kuvvetleri ile gerçekleştirilirken sınırların genişlemesi ile Orhan Bey zamanında yaya ve müsellemler birliğinin, I. Murat zamanında Yeniçeri Ocağı'nın kurulduğu görülür.

Yukarıdaki bilgilere bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Düzensiz ordu, sınırların genişlemesiyle yetersiz kalmıştır.
- B) Osmanlı askeri teşkilatı sürekli bir gelişme göstermiştir.
- C) Türkmen göçlerinin kesilmesi Yeniçeri Ocağı'nın kurulmasını gerektirmiştir.
- D) I. Murat Devrinde Osmanlı Devleti'nin disiplinli ve devamlı bir ordusu vardır.
- E) Osmanlı Devleti sürekli büyüme içerisindedir.

6. Osmanlı Devleti, fetihlerinde işgal ve istila amacı gütmemiştir. Fethedilen yerler yerleşim yeri olarak görülmüş, uygulanan tımar sistemi ile halkın toprak sahibi olması sağlanmış ve inanç hürriyeti tanınmıştır.

Bu durumun neden olduğu en önemli sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti'nin mutlak merkeziyetçi imparatorluğa dönüşmesi
- B) Yapılan fetihlerin kalıcı olması
- C) Balkan milletlerine kültürel baskı yapılması
- D) Avrupalıların Türkleri, Balkanlardan atma girişimlerinin başlaması
- E) Anadolu beyliklerinin Osmanlı Devleti'ni desteklemesi

7. Selçuklular zamanında devlet içinde küçük beylikler halinde yaşayan atabeylikler vardı.

Osmanlılarda böyle bir durumun olmayışı aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Devletin hükümdar ve soyundan gelenlerin ortak malı olması
- B) Güçlü bir merkezi yönetimin kurulması
- C) Beyliklerin Osmanlı Devleti'ne bağlanması
- D) Osmanlı devlet yönetiminin Selçuklulara benzemesi
- E) Osmanlı devlet örgütünde Bizans'ın örnek alınması

8. Aşağıdaki gelişmelerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Döneminde görülmemiştir?

- A) Anadolu Hisarı'nın yapılması
- B) İlk defa Rumeli'ye geçilmesi
- C) İstanbul'u kuşatma çalışmalarının başlaması
- D) İslâm birliğinin gerçekleşmesi
- E) Osmanlı Devlet örgütünün askeri ve idari alanlarda teşkilatlanması

9. Osmanlı Devleti'nin Anadolu siyasi birliğini sağlaması ilk defa hangi dönemde gerçekleşmiştir?

- A) Orhan Gazi B) I. Murat C) I. Bayezid
- D) I. Mehmet E) II. Mehmet

10. Aşağıdaki beyliklerden hangisi Ankara Savaşı'ndan sonra tekrar kurulmamıştır?

- A) Aydınoğulları B) Germiyoğulları C) Karesioğulları
D) Karamanoğulları E) Saruhanoğulları

11. Maltepe (Palekanon) Savaşının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bursa'yı Fethedebilmek için yapılmıştır?
B) Bursa Türkler tarafından alınınca Bizans İmparatoru Bursa'yı tekrar geri almak için
C) Edirne'yi almak için
D) Türkleri Balkanlardan atmak için
E) Bizans'ın Batı'dan yardım alarak Türkleri Balkanlardan atması için

12. Osmanlı Devleti'nde yaşayan Müslüman olmayan toplulukların, din ya da mezhep esasına göre örgütlenip yönetilmesi biçimine millet sistemi denir.

Millet sisteminin,

- I. Toplumunu oluşturan grupların benliklerini koruması,
- II. Toplumda din veya mezhep değiştirmenin yasaklanması,
- III. Osmanlı toplumunun kaynaşması

durumlarından hangilerine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) I, II ve III

13. Osmanlılarla Haçlılar arasında yapılan ilk savaş aşağıdakilerden hangi seçenekte verilmiştir?

- A) Maltepe B) Kosova C) Sırpsındığı D) Çirmen E) Ploşnik

14. Türklerin Balkanlarda tutunmak için verdiği savaşlardan hangisi ile kesinlikle Türklerin Balkanlardan sökülüp atılamayacağı anlaşılmıştır?

A) Maltepe B) Kosova C) Sırpsındığı D) Çirmen E) Ploşnik

Cevap Anahtarı:

1-A, 2-D, 3-E, 4-D, 5-C, 6-B, 7-B, 8-D,
9-C, 10-C, 11-B, 12-A, 13-C, 14-B

Hazırlayan: Ali Vedat AKBULAK

Okul: BAHÇELİEVLER ANADOLU CUMHURİYET LİSESİ TARİH ÖĞRETMENİ

